

under Marineministeren, men under Indenrigsministeren at foretage visse Ændringer i Søneringsloven, der er affattet efter helt andre Forhold, end der nu eksisterer, Ændringer, som skulle bidrage til mere sømandsmæssig Uddannelse af de Mænd, som tjene deres Brød paa Søen. I Søneringsloven altsaa der var Hovedsøfartsbestemmelser vedrørende Brugen af denne Examen. — Det sidste Punktum i § 5 er en Bestemmelse, som ikke staa i fuld Samklang med Bestemmelser, vedrørende Examinere for næringsdrivende Folk i forskjellige Stillinge her i Danmark. Jeg har ubetinget holdt paa, at, naar vi have en Examenkommission, saa maatte den kunne anlægge Examen saaledes, at Staten garanterede for, at Fordringerne opfyldtes, og saa spurgte man ikke: Hvor, af hvem og hvorledes, men: Har Du faaet Prøven? Det har været mit Standpunkt og er det principielt endnu. Jeg vil imidlertid erkende, at saaledes er Lovgivningen ikke paa de andre Punkter af Undervisningen, og farlig er den ikke saa mild paa andre Punkter af Undervisningen. Naar en Mand indstiller sig til Lærereksamen, saa siges der: Du skal først godtgjøre ved Bidnesbyrd fra en Lærer og en Præst, at Du i et Aar har deltaget i Undervisningen og der artet Dig vel og vist gode Anlæg til Jaget, ellers negter Ministeren Dig at indstille Dig til Examen. Mindebrer man det paa dette Forhold her og siger, at der var en Analogi mellem Forholdet som Styrmand og Forholdet som Skolelærer, saa vil dette altsaa siges: Man vil lægge Tillæbelsen til at indstille sig til Examen ind under vedkommende Minister. Men det Uheldige derved er, at der desværre ingen Analogi er, uagtet jeg nu ligesom tidligere i Principet er imod det, her er foreslaet, og lignende Tanker, har jeg dog sølt mig forpligtet til at fremsætte den modsatte Betragtning fra Saglyngene, som i en lang Narrække have været inde i disse Forhold og navnlig betragtet dem nærbet. De siges som saa: Der er ca. 4 à 500 Examinander i alle 3 Afdelinger; vi kunne ikke lægge denne Prøve saaledes, at vi kunne garantere for vedkommende unge Mænds fornødne Kundskab. Vi kunne ikke lægge den anderledes, end at Vedkommende trække deres Nummer, tage deres Bensa og gjennemgaa dem efter Reglerne; de kunne dog have meget væsentlige Huller, men vi kunne ikke opdage det. Der staa i Lovgivningen, at den Lærer, som indstiller, skal give Attest for, at Vedkommende kan foretage astronomiske Observationer. Men, siger denne Anskuelse, vi have aldeles ingen Garanti for, at den Lærer, som indstiller, overhovedet selv kan foretage astronomiske Observationer, endfige da at hans Attest dækker Noget; thi der er ingen Bestemmelse i Lovet om, hvad Læreren skal kunne, Noget, som ogsaa er

vanstelig at give Bestemmelser om. Men — sig de — hvad bliver Følgen deraf? Følgen deraf kan blive, at Vedkommende kan bestaa Examen, uagtet der er meget vigtige Dele af Navigationskundskaben, som han mangler, saaledes at han ikke kan foretage saadanne Observationer, som der maa skrives til under vanstelige Forhold tilføjes. Naar der saa spørges: „Hvorfor foretog Du ikke den Observation, hvorved Skib, Guds og Menneskeliv kunde være reddet“, hvares der: „Jeg har ikke lært det“. „Hvorfor har Du ikke lært det?“ „Min Lærer kunde det ikke“. Det er en Betragtning, som er fremsat fra den anden Side, og jeg maa erkende, at den er værd at fremsætte efter de Overveielser, som ere tilfæde. Skal det da nu være rigtigt, at man her fastsætter visse betryggende Regler, saaledes som man har gjort det med Hensyn til Læger, Dyrlæger osv. Vi vide, ad hvilke Veie disse Folk søge deres Kundskaber; men vi vide ogsaa, at selv om et Kreatur, som ellers kunde leve, ved en Feiltagelse kan gaa under for en Dyrlæge. — hvilket jo kan ske engang imellem —, saa er dette jo dog ikke et Forhold, som kan sammenlignes med det Spørgsmaal, om den vedkommende Koffardimand er saaledes hjemme i Styrelsen af sit Skib, at han, dersom han ellers fortaar sine Ting, i Farens Dieblig er istand til at frelse Skib og Gods, som ellers vilde gaa rabundus. (Berntsen: Med Lægerne har det dog nogen Lighed.) Lægerne have, inden de toge deres Examen, faaet megen Veiledning og en meget stor praktisk Erfaring, og der er saaledes ingen Sammenligning i disse to Forhold med Hensyn til Betryggelsen. Den Form, hvori det staa her, forekommer mig, selv for den mere konervative Betragtning, ikke at være heldig; men dette kan jo overveies, og jeg har i hvert Fald ikke forstaaet det saaledes, at der ved denne konervative Betragtning skulde være tilfattet nogen Indskrænkning i Lærefriheden. Jeg forstaaer det saaledes, at Enhver fremdeles kan forberede unge Mænd til Styrmandsexamen ogsaa fra fjernere liggende Egne, ligesom man i gamle Dage kunde forberede unge Mænd til Studenter, blot man havde taget Kuseksamen eller Afgangsexamen til Kjöbenhavn's Universitet. Det, som der tilfættes ved den konervative Betragtning, er, efter hvad der er fremsat for mig, det, at de private forberedte Mænd — ved hvem, af hvem og hvorledes de saa end ere forberedte — skulle, inden de indstilles, i en vis kortere Tid have gjennemgaaet et Repetitionskursus, som i Reglen holdes forinden Examen, ved en, eller anden Anstalt, hvor Apparater, Lærere og det Hele er i en saadan Støng, at Samfundet derigennem har en vis Betryggelse for en samvittighedsfuld Opfyldelse af Forholdet. Disse Folk ville jo ogsaa i Løbet af meget kort Tid kunne gjennemgaa Prøven, idet de ofte møde med en